

Maciej Ząbek: Wprowadzenie. Od antropologii fizycznej do antropologii używek

Douglas Mary, *How institutions think*, Syracuse University Press, Syracuse, NY 1986.

Douglas Mary, *Lele of the Kasai*, Oxford University Press, London 1963.

Douglas Mary, *Purity and danger, an analysis of concept of pollution and taboo*, Routledge, London 1966.

Mantena Karuna, *Alibis of Empire. Henry Maine and the ends of liberal imperialism*, Princeton University Press 2010.

<https://doi.org/10.1515/9781400835072>

Putnam Robert D., *Bowling alone. America's declining social capital*, "Journal of Democracy" 1995, vol. 6(1), s. 65-78.

<https://doi.org/10.1353/jod.1995.0002>

Soto Hernando de, *The mystery of capital. Why capitalism triumphs in the West and fails everywhere else*, Basic Books, New York 2000.

Tarde Gabriel, *Les lois de l'imitation. Étude sociologique*, Kimé Éditeur, Paris (1890).

<https://doi.org/10.2307/1411168>

Van Sertima Ivan, *They came before Columbus*, Random House, New York 1976.

Ząbek Maciej, *Arabowie z Dar Hamid. Społeczność w sytuacji zagrożenia ekologicznego*, Dialog, Warszawa 1998.

Ząbek Maciej, *Biali i Czarni. Postawy Polaków wobec Afryki i Afrykanów*, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2007.

Ząbek Maciej, *Ludy Szylluk-Luo jako twórcy cywilizacji światowej. Historia z perspektywy południowo-sudańskich elit rodzimych*, [w:] *Ex Africa semper aliquid novi*, t. 5, red. L. Buchalik, J. Różański, Muzeum Miejskie w Żorach, Żory 2020.

Ząbek Maciej, *Rola Sudanu w dziejach Afryki i świata od starożytności do współczesności z perspektywy sudanocentrystów*, [w:] *Bilad as-Sudan - między przeszłością a teraźniejszością*, red. W. Cisło, J. Różański, M. Ząbek, Bernardinum, Pelplin 2020.

Karol Piasecki: Afrykanie w przedkolumbijskim Meksyku i Peru

Bakker Peter, C.C. Uhlenbeck and the Basque language, "Canadian Journal of Netherlandic Studies / Revue canadienne d'études néerlandaises" 2009, vol. 29/30, n. 2/1, s. 79-103.

Biederman Hans, *Los danzantes - olmekische Kunst in Monte Albán, Oaxaca*, "Jahrbuch des Kunsthistorischen Institutes der Universität Graz" 1966-1967, Band 2, s. 1-7.

Bogowie i ludzie z Huarochiri, tłum., wstęp i objaśnienia Jan Szemiński, Wydawnictwo Literackie, Kraków-Wrocław 1985.

Count Earl W., The Australoid in California, "Zeitschrift für Rassenkunde" 1938, t. 8, s. 62-95.
Czekanowski Jan, Zarys metod statystycznych w zastosowaniu do antropologii, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Warszawa 1913.

Czogala Ernest, Pedrycz Witold, Elementy i metody teorii zbiorów rozmytych, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1985.

Hansen Valerie, Rok 1000. Jak odkrywcy połączyli odległe zakątki świata i rozpoczęła się globalizacja, tłum. Tomasz Hornowski, Dom Wydawniczy Rebis, Poznań 2020.

Henzel Tadeusz, Michalski Ireneusz, Podstawy klasyfikacji człowieka w ujęciu Tadeusza Henzla i Ireneusza Michalskiego, "Przegląd Antropologiczny" 1955, t. 21, nr 2, s. 537-662.

Hrdlička Aleš, Remains in Eastern Asia of the race that peopled America, "Smithsonian Miscellaneous Collections" 1912, vol. 60, n. 16, s. 1-5.
<https://doi.org/10.5962/bhl.part.7637>

Hrdlička Aleš, The problems of the unity or plurality and the probable place of origin of the American aborigines. Historical notes; the bearing of physical anthropology on the problems under consideration, "American Anthropologist" 1912, vol. 14, n. 1, s. 5-12.
<https://doi.org/10.1525/aa.1912.14.1.02a00020>

Jaworska Krystyna, Charakterystyka antropologiczna niektórych szczepów dorzecza Ubangi, "Acta Anthropologica Lodziensia", t. 8, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Łódź 1962.

Krawczak Ewa, Antropologia kulturowa. Klasyczne kierunki, szkoły, orientacje, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2006.

Krzak Zygmunt, Najwcześniejsze statki wschodnioatlantyckie i zachodniośródmorskie. Ze studiów nad rekonstrukcją, "Rocznik Historii Kultury Materialnej" 1971, r. 19, nr 4, s. 605-625.

Krzak Zygmunt, The problem of reconstructing an afro-iberian ship from the Neolithic age, "Almogaren" 1972, no. 3, s. 147-175.

Mak Gi R. [R. McGhee], Proishozhdenie eskimosov: vozmozhna li al'ternativnaâ gipoteza?, "Sovietska Etnografiâ" 1988, nr 3, s. 110-118.

Malinowski Andrzej, Wstęp do antropologii i ekologii człowieka, wyd. 2, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 1999.

Mały słownik antropologiczny, red. Tadeusz Bielicki, wyd. 2, Państwowe Wydawnictwo Wiedza Powszechna, Warszawa 1976.

Martin Rudolf, Saller Karl, Lehrbuch der Anthropologie in systematischer Darstellung, Fischer, Stuttgart 1957.

Mendes Corrêa António A., Nouvelle hypothèse sur le peuplement primitif de l'Amérique du Sud, "Annales de la Faculdade de Ciências do Pôrto" 1928, t. 15.

Noyes Ernest, Fray Alonso Ponce in Yucatan, "Middle American Research Series" n. 4, Tulane University, New Orleans 1934.

Olko Justyna, Meksyk przed konkwistą, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2010.

Orefici Giuseppe, Drusini Andrea, Nasca. Hipótesis y evidencias de su desarrollo cultural, Centro Italiano Studi e Ricerche Archeologiche Precolombiane, Lima 2003.

Piasecki Karol, La nuevas escalas craneoscópicas. Observaciones preliminares, "Documentos de Trabajo" No. 7, CESLA, Varsovia 1992.

Piasecki Karol, The origin and anthropological structure of prehispanic Amerindians: Selected questions, "Ethnologia Polona" 1994, vol. 18, s. 155-180.

Piasecki Karol, Estructura antropológica del Perú prehispanico, "Światowit Supplement Series H: Anthropology", vol. 1, Institute of Archaeology, Warsaw University, Warsaw 1999.

Piasecki Karol, Formacje paleoindiańskie na obszarze Środkowych Andów a zasiedlenie Ameryki, "Światowit" 1999, t. 1(42), fasc. A, s. 116-131.

Piasecki Karol, Holocenijskie zmiany struktury antropologicznej Afryki, [w:] Przemiany kulturowe w Afryce. Historia i antropologia, red. Maciej Ząbek, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020, s. 21-60.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323541332.pp.21-60>

Piasecki Karol, Próba analizy antropologicznej naczyń figuralnych kultury Moche tzw. huacos retrato, "Biuletyn Antropologiczny" 2003, nr 3, s. 53-59.

Piasecki Karol, Problem ras w antropologii, [w:] Antropologia polityki i polityka w antropologii, red. Mirosława Drozd-Piasecka, Aleksander Posern-Zieliński, Komitet Nauk Etnologicznych PAN - Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa 2010, s. 155-167.

Piasecki Karol, Zasiedlanie Ameryki, [w:] Przez granicę czasu. Księga jubileuszowa poświęcona profesorowi Jerzemu Gąssowskiemu, red. Andrzej Buko, Władysław Duczko, Akademia Humanistyczna im. Aleksandra Gieysztor, Pułtusk 2008, s. 515-539.

Piasecki Karol, Związki dawnej ludności subsaharyjskiej ze Śródziemnomorzem i Europą. Wybrane aspekty antropologiczne, [w:] Bilad as-Sudan. Polityka i kultury, red. Waldemar Cisko, Jarosław Różański, Maciej Ząbek, Bernardinum, Pelplin 2016, s. 7-23.

Piasecki Karol, Więckowski Wiesław, Neandertalczycy, "Światowit" 2000, t. 2(43), fasc. B, s. 177-185, (pl. 38-44).

Pina Chan Roman, Tlatilco, Instituto Nacional de Antropologia y Historia, Mexico City 1958.

Piotrowski Robert, Od wiedzy o rasach do rasizmu i z powrotem, [w:] Pogranicza nauki. Protonauka, paranauka, pseudonauka, red. Józef Zon, "Filozofia Przyrody i Nauk Przyrodniczych", t. 3, Wydawnictwo KUL, Lublin 2009, s. 325-344.

Popol Vuh. Księga Rady Narodu Quiché, tłum. Halina Czarnocka, Carlos Marrodán Casas, oprac. i wstęp Elżbieta Siarkiewicz, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1980.

Rivet Paul, Les origines de l'homme américain, Gallimard, Paris 1957.

Russo Lucio, Świat przed Kolumbem. Kontakty między cywilizacjami, tłum. Anna Wójcicka, Bellona, Warszawa 2019 [wyd. oryg. 2013].

Stewart Thomas D., The evolutionary status of the first Americans, "American Journal of Physical Anthropology" 1981, vol. 56, s. 47-63.

<https://doi.org/10.1002/ajpa.1330560418>

Wierciński Andrzej, A new method of establishing the affinities between great racial varieties on the basis of cranioscopic traits, "Materiały i Prace Antropologiczne" 1968, nr 76, s. 157-196.

Wierciński Andrzej, Afidates raciales de algunas poblaciones antiguas de Mexico, "Anales de INAH" 1971, vol. 2, s. 124-144.

Wierciński Andrzej, An anthropological study on the origin of "Olmecs", "Światowit" 1972, t. 33, s. 142-174.

Wierciński Andrzej, Inter- and intrapopulational racial differentiation of Tlatilco, Cerro de las Mesas, Teotihuacan, Monte Alban and Yucatan Maya, "Światowit" 1972, t. 33, s. 175-197.

Wierciński Andrzej, Kontrowersje wokół polskiej szkoły antropologicznej, [w:] Teoria i empiria w polskiej szkole antropologicznej, red. Janusz Piontek, Andrzej Malinowski, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1985.

Wierciński Andrzej, Ricerca antropologica sugli Olmechi, "Terra Ameriga" 1969, vol. 18-19, s. 17-28.

Wołoszyn Janusz Z., Naczynia portretowe kultury Moche - fenomen czy mit?, "Światowit" 2000, t. 18(2), fasc. A, s. 209-212.

Wołoszyn Janusz Z., Wróg - Inny - Sąsiad. Obraz obcego w kulturze Moche, Instytut Archeologii UW, Warszawa 2014.

Žirov Nikolai F., Osnovnye problemy atlantologii, Veče, Moskva 2004.

Jacek Jan Pawlik: Wspomnienie niewolnictwa w budowaniu tożsamości współczesnego Beninu

Agbo Casimir, Histoire de Ouidah du XVIe au XXe siècle, Presse de la Maison Aubanel Père, Avignon 1959.

Bako-Arifari Nassirou, La mémoire de la traite négrière dans le débat politique au Bénin dans les années 1990, "Journal des Africanistes" 2000, vol. 70, nr 1-2, s. 221-231.

<https://doi.org/10.3406/jafr.2000.1227>

Brivio Alessandra, "Nos grands-pères achetaient des esclaves..." Le culte de Mami Tchamba au Togo et au Bénin, "Gradhiva" 2008, nr 8, s. 65-79.

<https://doi.org/10.4000/gradhiva.1188>

Ciarcia Gaetano, Le revers de l'oubli. Mémoires et commémorations de l'esclavage au Bénin, Karthala, Paris 2016.

Ciarcia Gaetano, L'oubli et le retour. Figures d'une épopée mémorielle sur la Route d'Esclave au Bénin, "L'Homme" 2013, nr 206, s. 89-120.
<https://doi.org/10.4000/lhomme.24518>

Claffey Patrick, Christian Churches in Dahomey - Benin. A study of their socio-political role, Brill, Leiden 2007.
<https://doi.org/10.1163/ej.9789004155725.i-328>

Institut de Développement et d'Échanges Endogènes (IDEE), Colloque International sur l'Intégration Africaine face à la Mondialisation, Ouidah 1997, [online] <https://www.ideo-benin.com/Telecharge/IPADI97.pdf>, [dostęp: 7.04.2021].

Law Robin, Commémoration de la Traite Atlantique à Ouidah, "Gradhiva" 2008, nr 8, s. 11-27.
<https://doi.org/10.4000/gradhiva.1162>

Le projet 'La route de l'esclave' de l'UNESCO, "Revue Internationale des Sciences Sociales" 2006, t. 2, nr 188, s. 205-209.
<https://doi.org/10.3917/riss.188.0205>

Mayrargue Cédric, Dynamique transnationales et mobilisations pentecôtistes dans l'espace public béninois, [w:] Entreprises religieuses transnationales en Afrique de l'Ouest, red. Laurent Fourchard, André Mary, René Otayek, Karthala, Paris 2005, s. 243-265.
<https://doi.org/10.3917/kart.four.2005.01.0243>

Palau Marti Montserrat, Le roi-dieu au Bénin, Berger Levrault, Paris 1964.

Rosenthal Judy, Possession, ecstasy, and law in Ewe voodoo, University of Virginia Press, Charlottesville 1998.

Rush Dana, Contemporary Vodun arts of Ouidah, "African Arts" 2001, vol. 34, nr 4, s. 32-47, 94.
<https://doi.org/10.2307/3337805>

Strandsbjerg Camilla, Continuité et rupture dans les représentations du pouvoir politique au Bénin entre 1972 et 2001. Le président Mathieu Kérékou. Du militaire-marxiste au démocrate-pasteur, "Cahiers d'Études Africaines" 2005, vol. 45, nr 1(177), s. 71-94.
<https://doi.org/10.4000/etudesafricaines.14893>

Strandsbjerg Camilla, Les nouveaux réseaux évangéliques et l'État: le cas du Bénin, [w:] Entreprises religieuses transnationales en Afrique de l'Ouest, red. Laurent Fourchard, André Mary, René Otayek, Karthala, Paris 2005, s. 223-241.
<https://doi.org/10.3917/kart.four.2005.01.0223>

Sulikowski Ulrike, "Eating the flesh, eating the soul". Reflections on politics, sorcery and vodun in contemporary Benin, [w:] L'invention religieuse en Afrique. Histoire et religion en Afrique noire, red. Jean-Pierre Chrétien i in., Karthala, Paris 1993, s. 379-392.

Tall Emmanuelle Kadya, Stratégies locales et relations internationales des chefs de culte au Sud-Bénin, [w:] Entreprises religieuses transnationales en Afrique de l'Ouest, red. Laurent Fourchard, André Mary, René Otayek, Karthala, Paris 2005, s. 267-284.
<https://doi.org/10.3917/kart.four.2005.01.0267>

Wendl Tobias, Slavery, spirit possession and ritual consciousness. The Tchamba cult among the Mina of Togo, [w:] Spirit possession, modernity and power in Africa, red. Heike Behrend, Ute Luig, The University of Wisconsin Press, Madison 1999, s. 111-123.

Yerushalmi Yosef Hayim, Réflexions sur l'oubli, [w:] Yosef Hayim Yerushalmi i in., Usages de l'oubli, Eds. Seuil, Paris 1988, s. 7-21.

Ryszard Vorbrich: Diriyanké - wzór "prawdziwie" afrykańskiego piękna versus signares, disquettes i jongoma. Intersubiektywność wzorów kulturowych społeczeństwa Senegalu

Bonnardel Régine, Saint-Louis du Sénégal: mort ou naissance?, L'Harmattan, Paris 1992.

Brooks George E., Artists' depictions of Senegalese Signares. Insights concerning French racist and sexist attitudes in the nineteenth century, "Geneve - Afrique" 1980, vol. 18, no 1, s. 75-90.

Brooks George E., The Signares de Saint Louis and Goree. Women Entrepreneurs in Eighteenth-Century Senegal, [w:] Women in Africa. Studies of social and economic change, red. Nancy J. Hafkin, Edna G. Bay, Stanford University Press, Stanford 1976, s. 19-44.

Chutel Lynsey, These photos of Senegalese in the 1920s and 1950s are a reminder of a forgotten elegance, "Quartz Africa" 2018, 28 lipca, [online] <https://qz.com/africa/1341556/>, [dostęp: 30.04.2020].

Dictionnaire des synonymes, des mots et expressions des français parlés dans le monde, Académie des Sciences d'Outre-Mer, [online] <http://www.dictionnaire-synonymes-francophones.fr/definition.php?syn=Gazelle>, [dostęp: 10.04.2021].

Gemmeke Amber, Marabout women in Dakar. Creating trust in a rural urban space, Lit-Verlag, Zürich-Münster 2008.

Green-Simms Lindsey B., Postcolonial automobility. Car culture in West Africa, University of Minnesota Press, Minneapolis 2017.

<https://doi.org/10.5749/minnesota/9781517901141.001.0001>

Hume David, Eseje z dziedziny moralności, polityki i literatury, tłum. Łukasz Pawłowski, Wydawnictwa UW, Warszawa 2013 [wyd. oryg.: 1757, Of the standard of taste, essays moral and political].

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323529675>

Kane Oumar, La première hégémonie peule, Karthala, Paris 2004.

<https://doi.org/10.3917/kart.kane.2004.01>

Kant Imanuel, Krytyka władzy sądenia, tłum. Jerzy Gałeccki, Adam Landman, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 2004 [wyd. oryg.: 1790, Kritik der Urteilskraft].

Le commerçant et les rondeurs de la Drianké. A chaque fois que Nd. A. Diop passait devant son..., "Leral.net" 2019, 6 lipca, [online] https://www.leral.net/Le-commercant-et-les-rondeurs-de-la-Drianke--A-chaque-fois-que-Nd-A-Diop-passait-devant-son_a253057.html, [dostęp: 21.01.2020].

Lesourd Céline, « Capital beauté ». De quelques riches femmes maures, "Politique Africaine" 2007, vol. 3, n° 107, s. 62-80.

<https://doi.org/10.3917/polaf.107.0062>

Lo Kane Aissata, De la Signare à la Diriyanké Sénégalaise. Trajectoires féminines et visions partagées, L'Harmattan, Dakar 2014.

Mandeleau Tita, Signare Anna, ou le voyage aux escales, Nouvelles Éditions africaines du Sénégal, Dakar 1991.

Nyamnjoh Francis B., Fishing in troubled waters. Disquettes and Thiofs in Dakar, "Africa" 2011, vol. 75(3), s. 296-324.

<https://doi.org/10.3366/afr.2005.75.3.295>

Online Etymology Dictionary, [online] <https://www.etymonline.com/>, [dostęp: 23.08.2021].

Vorbrich Ryszard, Muridzi i Baaye Fall. Charyzmatyczna wspólnota dwóch podmiotów socjoreligijnych w działaniu, [w:] Jan Paweł II w Senegal, Gambii i Republice Gwinei, red. Jarosław Różański, Instytut Papieża Jana Pawła II, Wydawnictwo Naukowe UKSW, Warszawa 2022 (w druku).

Vorbrich Ryszard, Saint-Louis - miasto zaszczerpione. Europejski model urbanistyczny i kulturowy na gruncie afrykańskim, "Journal of Urban Ethnology" 2020, t. 18, s. 47-70.

<https://doi.org/10.23858/JUE18.2020.003>

Vorbrich Ryszard, Signares z Senegal - rasa i pleć a kontakt kulturowy, [w:] Ethnos et potentia. Interdyscyplinarność w polskiej etnologii. W darze Profesorowi Aleksandrowi Posern-Zielińskiemu z okazji 70. urodzin i 40-lecia pracy zawodowej, red. Ryszard Vorbrich, Anna Szymoszyn, IAE PAN, IEiAK UAM, Poznań 2013, s. 267-288.

Anna Niedźwiedź: Afrykański strój, europejskie tkaniny i katolicka moda w Ghanie

Allman Jean, "Let your fashion be in line with our Ghanaian costume". Nation, gender, and the politics of clothing in Nkrumah's Ghana, [w:] Fashioning Africa. Power and the politics of dress, red. J. Allman, Indiana University Press, Bloomington-Indianapolis 2004, s. 144-165.

Bastian Misty L., The naked and the nude. Historically multiple meanings of oto (undress) in southeastern Nigeria, [w:] Dirt, undress and difference. Critical perspectives on the body's surface, red. Adeline Masquelier, Indiana University Press, Bloomington-Indianapolis 2005, s. 34-60.

Bryzek Monika, Krótka historia African Wax Print, "Fundacja Edukacji Międzykulturowej" 2020, 2 czerwca, [online] <https://ufundi.pl/2020/06/02/krotka-historiaafrican-wax-print/>, [dostęp: 15.05.2021].

Comaroff Jean, The empire's old clothes. Fashioning the colonial subject, [w:] Crosscultural consumption. Global markets, local realities, red. David Howes, Routledge, London-New York 1996, s. 19-38.

Goody Esther, Goody John, The naked and the clothed, [w:] The cloth of many colored silks.

Papers on history and society, Ghanaian and Islamic, in honor of Ivor Wilks, red. John Hunwick, Nancy Lawler, Northwestern University Press, Evanston, Ill. 1996, s. 67-89.

Masquelier Adeline, Dirt, undress and difference. An introduction, [w:] Dirt, undress and difference. Critical perspectives on the body's surface, red. Adeline Masquelier, Indiana University Press, Bloomington-Indianapolis 2005, s. 1-33.

Morgan David, Vestments and hierarchy in catholic visual piety, [w:] Heavenly bodies. Fashion and the catholic imagination, red. Andrew Bolton, The Metropolitan Museum of Art., New York 2018, s. 97-103.

Niedźwiedź Anna, Religia przeżywana. Katolicyzm i jego konteksty we współczesnej Ghanie, Wydawnictwo Libron, Kraków 2015.

Olechnicki Krzysztof, Antropologia obrazu. Fotografia jako metoda, przedmiot i medium nauk społecznych, Oficyna Naukowa, Warszawa 2003.

Pawlik Jacek Jan, Tkaniny pagne jako kulturowe dziedzictwo mieszkańców Togo, "Lud" 2011, t. 95, s. 159-175.

Rovine Victoria L., African fashion, global style. Histories, innovations, and ideas you can wear, Indiana University Press, Bloomington-Indianapolis 2015.

Senah Kodjo, Sacred objects into state symbols. The material culture of chieftaincy in the making of a national political heritage in Ghana, "Material Religion" 2013, vol. 9, issue 3, s. 350-369.
<https://doi.org/10.2752/175183413X13730330869031>

Spencer Clare, Wax print: Africa's pride or colonial legacy?, "BBC News" 2020, [online] <https://www.bbc.com/news/extra/4fq4hrxvn/wax-print>, [dostęp: 28.06.2020].

Stanisławska Olga, Zobaczyc Afrykę, to być oślepionym, "Tygodnik Powszechny" 2005, nr 42, s. 8-9.

Tokarska-Bakir Joanna, W winnicy rytuału, wstęp [w:] Victor Turner, Proces rytualny. Struktura i antystruktura, tłum. Ewa Dżurak, wstępem opatrzyła Joanna Tokarska-Bakir, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2010, s. 9-33.

Walkiewicz Zuzanna, Warsztaty rawieckie w Tanzanii. Tkaniny, ciało, rzemiosło, [w:] Przemiany kulturowe w Afryce. Historia i antropologia, red. Maciej Ząbek, Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2020, s. 349-364.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323541332.pp.349-372>

Wieczorkiewicz Anna, Czarna kobieta na białym tle - dyptyk biograficzny, Universitas, Kraków 2013.

Witte Marleen de, Long live the dead! Changing funeral celebrations in Asante, Ghana, Aksant Academic Publishers, Amsterdam 2001.

Witte Marleen de, Meyer Brigit, African heritage design. Entertainment media and visual aesthetics in Ghana, "Civilizations" 2012, vol. 61, nr 1, s. 43-64.
<https://doi.org/10.4000/civilisations.3132>

Zeller Joachim, Weiße Blicke - Schwarze Körper. Afrikaner im Spiegel westlicher Alltagskultur. Bilder aus der Sammlung Peter Weiss, Sutton Verlag, Erfurt 2010.

Anna Barska: Fenomen zasłony w Tunezji: safsari versus hidżab

Bakalti Souad, La femme tunisienne au temps de la colonisation (1881-1956), L'Harmattan, Paris 1996.

Barska Anna, Status kobiety w tunezyjskim systemie obyczajowo-obrzędowym, Wyższa Szkoła Pedagogiczna im. Powstańców Śląskich, Opole 1994.

Barska Anna, Świat kobiet. Wokół tradycji i nowoczesności, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2012.

Barska Anna, Ukryte za zasłoną w Maghrebie. Kobiety w działaniu/działania kobiet, Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego, Opole 2018.

Belhassen Souhayr, Femmes tunisiennes islamistes, [w:] Le Maghreb musulman en 1979, red. Christiane Souriau, Paul Pascon, Éditions du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris 1981.

Ben Achour Madani Sana, Le voile à l'école: les enjeux politiques d'une controverse juridique, "L'Expression" 2007, nr 2, 26 października.

Ben Salem Maryam, Le voile en Tunisie. De la réalisation de soi à la résistance passive, "Revue des Mondes Musulmans et de la Méditerranée" 2010, n. 128 [online] <https://journals.openedition.org/remmm/6840>, [dostęp: 26.11.2017].
<https://doi.org/10.4000/remmm.6840>

Bourdieu Pierre, Le sens pratique, Les Éditions de Minuit, Paris 1980.

Bourdieu Pierre, Męska dominacja, tłum. L. Kopciewicz, Oficyna Naukowa, Warszawa 2004.

Chebel Malek, Dictionnaire des symboles musulmans. Rites, mystique et civilisation, Albin Michel, Paris 1995.

Chebel Malek, L'Imaginaire arabo-musulman, PUF, Paris 1993.

Chebel Malek, Le corps dans la tradition au Maghreb, PUF, Paris 1984.

Cherni Abdelwaheb, Ce que porter le hijâb aujourd'hui veut dire : usages et transactions symboliques, "Pensée Plurielle" 2013, n. 33-34(2-3), s. 257-274, [online] <https://www.cairn.info/revue-pensee-plurielle-2013-2-page-257.htm>, [dostęp: 05.08.2021].
<https://doi.org/10.3917/pp.033.0257>

Danecki Janusz, Podstawowe wiadomości o islamie, t. 2, Dialog, Warszawa 1998.

Daoud Zakya, Féminisme et politique au Maghreb. Soixante ans de lutte (1930-1992), Éddif Maroc, Casablanca 1996.

Dayan-Herzbrun Sonia, Cheveux coupés, cheveux voilés, "Communications" 1995, nr 60, s. 165-183, [online] http://www.persee.fr/doc/comm_0588-8018_1995_num_60_1_1917, [dostęp: 20.02.2018].

<https://doi.org/10.3406/comm.1995.1917>

Dejoui Nadia, Le tissage du Sefsari un métier, une passion, "L'Économiste Maghrébin" 2016, 16 marca, [online] <https://www.leconomistemaghrebin.com/2016/03/16/artisanat-le-tissage-du-sefsari-un-metier-une-passion/>, [dostęp: 20.08.2021].

Durkheim Émile, O podziale pracy społecznej, tłum. Krzysztof Wakar, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1999.

Dziubiński Andrzej, Historia Tunezji, Ossolineum, Wrocław 1994.

El Haddad Tahar, Notre femme, la législation dans la loi et la société, Maison Tunisienne de l'Édition, Tunis 1978.

Ghribi Henda, Nouveaux voiles et mode en Tunisie. Pratiques et significations, [w:] Penser la société tunisienne aujourd'hui. La jeune recherche en sciences humaines et sociales, red. S. Najjar, IRMC, CÉRÈS, Tunis 2013, s. 25-42.

Hamman Adalbert, Życie codzienne w Afryce Północnej w czasach św. Augustyna, tłum. M. Stafiej-Wróblewska, E. Sieradzińska, Instytut Wydawniczy PAX, Warszawa 1989.

Kerrou Mohamed, Hijâb. Nouveaux voiles et espaces publics, Cérès Éditions, Tunis 2010.

Koran, tłum. Józef Bielawski, PIW, Warszawa 1986.

Kowalska Beata, Zza zasłony, "Znak" 2017, nr 741(2), s. 14-22, [online] <https://www.miesiecznik.znak.com.pl/zza-zaslony/>, [dostęp: 15.07.2021].

Krichen Hana, Le voile traditionnel tunisien entre civilisation et déculturation, "Revue Annales du Patrimoine" 2016, n. 16, s. 63-73, [online] <http://annales.univ-mosta.dz/index.php/archives/294.html>, [dostęp: 07.07.2021].

Lachheb Monia, Le corps voilé entre séduction et sédition. L'expérience de femmes tunisiennes, [w:] Penser le corps au Maghreb, red. M. Lachheb, IRMC Tunis, Karthala, Paris 2012, s. 171-181.

Marzouki Ilhem, Le voile des colonisées. Tunisie, 1924-1936, "IBLA" 1988, nr 161, z. 1, s. 58-89.

McKrause Stanford, Życie w starożytnym Rzymie, tłum. Leopold Frankowski, Brainy Bookstore McKrause, [online] <https://books.google.pl/books?id=hnmoDwAAQBAJ>, [dostęp: 15.07.2021].

Mernissi Fatima, The Muslim concept of active women's sexuality, [w:] Women and sexuality in Muslim societies, red. Pinar Ilkcaracan, Women for Women's Human Rights, Istanbul 2000, s. 19-35.

Montéty Henri de, Femmes de Tunisie, Mouton, Paris 1958.

Nadir S., Tunisie, l'interdiction de porter le niqab dans l'administration entre en vigueur, "Tamurt" 2020, 10 czerwca, [online] <https://tamurt.info/fr/2020/06/10/tunisielinterdiction-de-porter-le-niqab-dans-ladministration-entre-en-vigueur/168752>, [dostęp: 01.08.2021].

Taarji Hinde, Les voilées de l'islam, Éditions Balland, Paris 1990.

Tillion Germaine, Le harem et les cousins, Éditions du Seuil, Paris 1984.

Tunisie: le niqab interdit dans les institutions publiques «pour des raisons de sécurité», "Métro" 2019, 5 lipca, [online] <https://journalmetro.com/actualites/monde/2344921/>, [dostęp: 01.08.2021].

Zouari Fawzia, Le voile islamique. Histoire et actualité, du Coran à l'affaire du foulard, Favre, Lausanne 2002.

Marcin Brocki: Oddolne systemy pomocy społecznej we współczesnym Zimbabwe

Barrientos Armando, Hulme David, Social protection for the poor and poorest: An introduction, [w:] Social protection for the poor and poorest. Concepts, policies and politics, red. A. Barrientos, D. Hulme, Palgrave MacMillan, New York 2016, s. 3-26.

Cormack Ian R. N., Towards self-reliance. Urban social development in Zimbabwe, Mambo Press, Gweru 1983.

Devereux Stephen, Sabates-Wheeler Rachel, Transformative social protection, IDS Working Paper n. 232, Institute of Development Studies, Brighton 2004.

Devittie Thomas D., The under-development of social welfare services for urban Africans in Rhodesia, 1929-1953, with special reference to social security, Henderson Seminar Paper no. 32, University of Rhodesia, Salisbury 1976, [online] <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/handle/20.500.12413/12096>, [dostęp: 07.11.2021].

Ferguson James, Give a man a fish. Reflections on the new politics of distribution, Duke University Press, Durham-London 2015.
<https://doi.org/10.2307/j.ctv1198xwr>

Grocery clubs mushroom as consumers try to hedge against tough economy, "New Zimbabwe" 2020, 11 listopada, [online] <https://www.newzimbabwe.com/grocery-clubs-mushroom-as-consumers-try-to-hedge-against-tough-economy/>, [dostęp: 07.11.2021].

Hall Nigel P., Self-reliance in practice. A study of burial societies in Harare, Zimbabwe, "Journal of Social Development in Africa" 1987, vol. 2, s. 49-71.

Hoddinott John, Kinsey Bill, Child growth in the time of drought, "Oxford Bulletin of Economics and Statistics" 2001, vol. 63(4), s. 409-436.
<https://doi.org/10.1111/1468-0084.t01-1-00227>

Hooker James R., Welfare associations and other instruments of accommodation in the Rhodesias between the World Wars, "Comparative Studies in Society and History" 1966, vol. 9(1), s. 51-63.
<https://doi.org/10.1017/S0010417500004345>

Jotham Dhemba, Social protection policies and programmes in Southern Africa. The case of four country experiences, "Journal of Social Development in Africa" 2018, vol. 33(1), s. 107-130.

Kłosowicz Robert, Konteksty dysfunkcyjności państw Afryki Subsaharyjskiej, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2017.

Kokoszkiwicz Artur, Opieka społeczna jako zadanie państwa. Studium teoretycznoprawne, Wydawnictwo EFP, Lublin 2015.

Mararike Claude G., Revival of indigenous food security strategies at the village level. The human factor implications, "Zambezia" 2001, vol. 28(1), s. 53-65.
<https://doi.org/10.4314/zjh.v28i1.6758>

Mbizi Rangarirai, Gwangwava Edson, Rotating savings and credit associations. An alternative funding for sustainable micro enterprise - Case of Chinhoyi, Zimbabwe, "Journal of Sustainable Development in Africa" 2013, vol. 15(7), s. 181-193.

Mosana Mpfu Sonnyboy, Effectivity and productivity in education. An Ubuntu perspective, praca magisterska, Potchefstroom University, Potchefstroom 2002.

Pawlik Jacek Jan, Zaradzić nieszczęściu. Rytuały kryzysowe u ludu Basari z Togo, SQL, Olsztyn 2006.

Ringson John, Zunde RaMambo as a traditional coping mechanism for the care of orphans and vulnerable children. Evidence from Gutu District, Zimbabwe, "African Journal of Social Work" 2017, vol. 7(2), s. 52-59.

Ruparanganda Linah, Ruparanganda Beaula, Mabvurira Vincent, The place of 'traditional' social security in modern era. Lessons from Buhera District, "African Journal of Social Work" 2018, vol. 8(1), s. 39-46.

Tendai Chikweche, Tendai Murisa, Financial exclusion. An analysis of the evolution and development of microfinance in Zimbabwe, [w:] Beyond the crises. Zimbabwe's prospects for transformation, red. Chikweche Tendai, Murisa Tendai, Weaver Press, Harare 2015.

Marek Kulczyk: Czyj jest ten kawałek Sahelu? Prawo do dysponowania nieruchomościami w obliczu krytycznej zmiany

Awarded 2018: Yacouba Sawadogo, "Right Livelihood" 2018, [online]
<https://www.rightlivelihoodaward.org/laureates/yacouba-sawadogo/>, [dostęp: 08.08.2021].

Boudinaud Laure, Analyse satellitaire. Suivi des surfaces cultivées en zones difficiles d'accès, Programme Alimentaire Mondial 2020, [online]
https://www.humanitarianresponse.info/sites/www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/fsnwg_19112020_wfp_laureboudinaud.pdf, [dostęp: 08.08.2021].

Bron-Saïdatou Florence, Yankori Seyni Souley, Les procédures de reconnaissance d'un droit de propriété, Réseau National des Chambres d'Agriculture du Niger 2015, [online] <https://reca-niger.org/spip.php?article878>, [dostęp: 08.03.2021].

Conklin Alice L., A mission to civilize. The republican idea of Empire in France and West Africa, 1895-1930, Stanford University Press, Stanford 1997.

Danjinou Remis F., Compte rendu du Conseil des ministres du 7 octobre 2020, "Burkina 24" 2020, 7 października, [online] <https://burkina24.com/2020/10/07/compterendu-du-conseil-des-ministres-du-7-octobre-2020>, [dostęp: 15 02 2021].

Erbel Joanna, Poza własnością. W stronę udanej polityki mieszkaniowej, Wysoki Zamek, Kraków 2020.

Faure Armelle, Private land ownership in rural Burkina Faso, IIED, Paper no. 59, 1995.

Issaka Hamadou, La promotion immobilière informelle à Niamey: l'irrégularité comme réponse à la crise du logement, "Urbanités" 2013, 8 listopada, [online] <https://www.revue-urbanites.fr/la-promotion-immobiliere-informelle-a-niamey-lirregularitecomme-reponse-a-la-crise-du-logement/>, [dostęp: 16.05.2021].

Körling Gabriella, In search of the state. An ethnography of public service provision in urban Niger, Upsala, "Acta Universitatis Upsaliensis. Uppsala Studies in Cultural Anthropology" no 51, Uppsala 2011.

Łapott Jacek, Adame Ba Konaré versus Nicolas Sarkozy, [w:] Ex Africa semper aliquid novi, t. 3, red. Arkadiusz Żukowski, Muzeum Miejskie w Żorach, Żory 2014.

Lawali Sitou, Mormont Marc, Yamba Boubacar, Gouvernance et stratégies locales de sécurisation foncière. Etude de cas de la commune rurale de Tchadoua au Niger, "Vertigo - la Revue Électronique en Sciences de L'environnement" 2014, vol. 14, num. 1, [online] <http://journals.openedition.org/vertigo/14723>, [dostęp: 10.03.2021].
<https://doi.org/10.4000/vertigo.14723>

Les chiffres du marché français de la banque et de l'assurance, red. D. Laboueix, ACPR, Banque de France, 2019, [online] https://acpr.banque-france.fr/sites/default/files/medias/documents/rapport_chiffres_2019_vf-acpr.pdf, [dostęp: 17.05.2021].

Leśniak-Rychlak Dorota, Jesteśmy wreszcie we własnym domu, Instytut Architektury, Kraków 2019.

Mamalo Abdul Karim, Aperçu de la situation socio-foncière au Niger, enjeux et perspectives, [prezentacja] Conférence Internationale sur le thème Prévention et gestion des conflits liés à la gouvernance des ressources naturelles en Afrique de l'Ouest: défis et perspectives Niamey, 12-14 Novembre 2019, [online] https://uploads.water-energy-food.org/legacy/1b._communication_akm.pdf, [dostęp: 10.03.2021].

Meyer Ursula, Négocier l'accès, la propriété et l'autorité publique en marge de la ville. Enjeux fonciers à Niamey et production d'Etat au Niger, praca doktorska, UNIL, Lausanne 2016.
<https://doi.org/10.33055/GEOREGARDS.2016.009.01.175>

Motcho Henri Kokou, Issaka Hamadou, Diversité de stratégies résidentielles des familles demeurant à Niamey, "Revue de l'IRSH" 2007, vol. 11, s. 21-32.

Motcho Henri Kokou, Urbanisation et rôle de la chefferie traditionnelle dans la communauté urbaine de Niamey, "Les Cahiers d'Outre-Mer" 2005, n. 229, s. 73-88.
<https://doi.org/10.4000/com.265>

Nabaloum Abdel Aziz, Forêt de Gourga dans le Yatenga. L'écocide d'un «patrimoine mondial», "Sidwaya le Quotidien Burkinabe d'information" 2019, 3 lipca, [online] <https://www.sidwaya.info/blog/2019/07/03/foret-de-gourga-dans-le-yatenga-lecocide-dun-patrimoine-mondial>, [dostęp: 15.02.2021].

Niger, "Foncier&Développement", [online] <http://www.foncier-developpement.fr/pays/afrique-de-louest/niger/>, [dostęp: 11 03 2021].

Niger. Analyse satellitaire. Dynamique des surfaces cultivées en zones à accès limité, Programme Alimentaire Mondial 2020, [online] <https://docs.wfp.org/api/documents/WFP-0000120962/download/>, [dostęp: 08.08.2021].

#Niger #Journal_des_journaux_LABARI #REVUE_DE_PRESSE du 15 au 22 Mars 2021, "Thespeakerofniger" na Facebook.com 2021, 19 marca, [online] <https://www.facebook.com/thespeakerofniger/videos/786036628985008/>, [dostęp 20.03.2021].

Ousmane Mahamane, Réformes dans l'obtention du titre foncier au Niger, "Le Sahel" 2019, 25 września, [online] <https://www.lesahel.org/reformes-dans-lobtention-du-titrefoncier-au-niger-il-y-a-necessite-absolue-de-moderniser-la-facon-dont-nous-faisonsle-titre-foncier-estime-m-mahamane-ousmane-direc/>, [dostęp: 19.08.2021].

Pinard Emilie, The consolidation of 'traditional villages' in Pikine, Senegal. Negotiating legitimacy, control and access to peri-urban land, "African Studies" 2021, vol. 80(2), s. 172-189. <https://doi.org/10.1080/00020184.2021.1906205>

Prêts non performants, Banque Centrale Européenne, [online] <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/priorities/npl/html/index.fr.html>, [dostęp: 17.05.2021].

Rassoul Eva, Les titres de propriété au Sénégal, "Au-Senegal.com" 2017, 4 lutego, [online] <https://www.au-senegal.com/les-titres-de-propriete-au-senegal,13788.html?lang=fr>, [dostęp: 13.02.2021].

RocheGude Alain, Plançon Caroline, Décentralisation, foncier et acteurs locaux - Fiche pays Niger, "Foncier&Développement" 2009, [online] <http://www.foncier-developpement.fr/wp-content/uploads/fiche-pays-niger.pdf>, [dostęp: 13.02.2021].

Rossi Benedetta, From slavery to aid. Politics, labour, and ecology in the Nigerien Sahel, 1800-2000, Cambridge University Press, Cambridge 2015. <https://doi.org/10.1017/CBO9781316340578>

Rybiński Adam, Tuaregowie z Sahary, Dialog, Warszawa 1999.

Sama Hugues Richard, Mosquée détruite à pazani : la version de l'huissier, "L'Observateur Paalga" 2020, 20 września, [online] http://www.lobservateur.bf/index.php?option=com_k2&view=item&id=5403, [dostęp: 20.09.2020].

Samboé E.K., Ouagadougou: Bala Sakandé sur les ruines de la mosquée de Pazaani, "Le Faso" 2020, 5 października, [online] <https://lefaso.net/spip.php?article99732>, [dostęp: 16.02.2021].

Sampebre Me Arno, Affaire Pazani. « Le Gouvernement crée un précédent dangereux pour l'Etat de droit », selon l'Union des Jeunes Avocats du Burkina, "Burkina 24" 2021, 10 maja, [online] <https://www.burkina24.com/2021/05/10/affaire-pazanile-gouvernement-cree-un-precedent-dangereux-pour-letat-de-droit-selon-luniondes-jeunes-avocats-du-burkina/>, [dostęp: 10.05.2021].

Sory Issa, Public land policies at an impasse in Ouagadougou (Burkina Faso), "Afrique Contemporaine" 2019, vol. 269-270(1-2), s. 135-154.
<https://doi.org/10.3917/afco.269.0135>

Vorbrich Ryszard, Daba - Górale północnego Kamerunu. Afrykańska gospodarka tradycyjna pod presją historii i warunków ekologicznych, Polskie Towarzystwo Ludoznawcze, Wrocław 1989.

Vorbrich Ryszard, Plemienna i postplemienna Afryka. Koncepcje i postaci w dawnej i współczesnej Afryce, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2012.

Wojciech Bolesław: Trojan Antropologia pieniądza w Somalilandzie

Abdalla Mohamad, Hersi Abdi, Khat. Islamic legal perspective, Griffith University 2013, [online] <https://www.yumpu.com/en/document/read/11822298/khatislamic-legal-perspective>, [dostęp: 14.02.2021].

Aldweish Abdulrahman, Delictual liability of the state under Saudi law, praca doktorska, University of Glasgow 2011.

Al-Mugahed Leen, Khat chewing in Yemen. Turning over a new leaf, "Bulletin of World Health Organization" 2008, vol. 86(10), s. 741-742.
<https://doi.org/10.2471/BLT.08.011008>

Arabowie. Słownik encyklopedyczny, red. Marek M. Dziekan, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001.

Barber Benjamin R., Dżihad kontra McŚwiat, tłum. Hanna Jankowska, Muza, Warszawa 2001 [wyd. oryg.: Jihad vs. McWorld, Times Books, New York 1995].

Bekkin Renat I., Značenie operatorov denežnyh perevodov dlâ finansovoj sistemy v usloviâh nerazvitosti bankovskogo sektora (na primere Somalilenda), "Problemy Sovremennoj Ekonomiki" 2009, nr 4(32), s. 264-266. (Беккин Ренат И., Значение операторов денежных переводов для финансовой системы в условиях неразвитости банковского сектора (на примере Сомалиленда), "Проблемы Современной Экономики" 2009, № 4(32), s. 264-266).

Carrier Neil, Elliot Hannah, Entrust we must. The role of trust in Somali economic life, Danish Institute for International Studies, Working Paper no. 2, København 2018.

Czerniak Adam, Symptomy kryzysu globalnego a etyka gospodarcza religii światowych. Analiza porównawcza bankowości klasycznej w kontekście kryzysu finansowego, MPRA Paper no. 26971, University Library of Munich 2010, [online] <https://mpra.ub.uni-muenchen.de/26971/>, [dostęp: 21.03.2021].

Dahir Abdi Latif, Somalis abroad are rebuilding their war-torn country through selfless giving, "Quartz Africa" 2016, 22 grudnia, [online] <https://qz.com/africa/848447>, [dostęp: 08.02.2021].

Douglas Heather, Hersi Abdi, Khat and Islamic legal perspectives. Issues for consideration, "Journal of Legal Pluralism and Unofficial Law" 2010, nr 62, s. 95-114.
<https://doi.org/10.1080/07329113.2010.10756651>

Economic success in Somaliland, "Al Jazeera" 2007, 20 maja, [online]
<https://www.aljazeera.com/economy/2007/5/20/economic-success-in-somaliland>, [dostęp 08.02.2021].

Erdoğan Seyfettin, Gedikli Ayfer, Derindağ Mehmet Rıza, An investigation of Iran's banking system. Challenges and remedies, "Bilimname" 2020, no. 41, s. 957-990.

Farah Mohamoud H., Update: Researching the Somaliland legal system, "GloboLex", Houser Global Law School Program, New York University School of Law 2020 [online]
<https://www.nyulawglobal.org/globalex/Somaliland1.html>, [dostęp: 20.02.2021].

Faruq Abu Umar, Hassan M. Kabir, Riba and Islamic banking, "Journal of Islamic Economics, Banking and Finance" 2007, vol. 3.

Federal Government of Somalia, Aid flows in Somalia, United Nations 2020, [online]
<https://somalia.un.org/en/46669-aid-flows-somalia-2020>, [dostęp: 09.02.2021].

Filipkowski Wojciech, Nieformalne systemy transferu wartości majątkowych, "Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny" 2006, r. 68, z. 1, s. 123-138.

Girard Stephane (reż.), Somalia. A country in free fall, 52 min., Francja 2019.

Glossary of financial terms, Institute of Islamic Banking and Insurance [online]
<https://www.islamic-banking.com/explore/glossary/glossary-financial-terms>, [dostęp: 16.01.2021].

Goldman Mordechai, On banking in Israel, Jews and Muslims can agree, "Al-Monitor" 2016, 20 grudnia, [online] <https://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/12/israel-saving-accounts-judaism-islam-usury-prohibition.html>, [dostęp: 06.03.2021].

Goth M.G., The state where currency sells in kilos, "Somaliland Current" 2019, 15 stycznia, [online] <https://www.somalilandcurrent.com/the-state-where-currencysells-in-kilos/>, [dostęp: 29.03.2021].

Gundel Joakim, Clans in Somalia, COI Workshop Vienna, 15 May 2009 (Revised Edition), ACCORD, Vienna 2009.

Hansen Peter, Governing khat. Drugs and democracy in Somaliland, DIIS Working Paper n. 24, Copenhagen 2009.

Harper Mary, Getting Somalia wrong? Faith, war and hope in a shattered state, Zed Books, London 2012.
<https://doi.org/10.5040/9781350220355>

Hawala and Alternative Remittance Systems, U.S. Department of the Treasury, [online]
<https://www.treasury.gov/resource-center/terrorist-illicit-finance/Pages/Hawalaand-Alternatives.aspx>, [dostęp: 08.02.2021].

Hawala traders are being squeezed by regulators and covid-19, "The Economist" 2020, 28 listopada, [online] <https://www.economist.com/finance-and-economics/2020/11/26/hawala-traders-are-being-squeezed-by-regulators-and-covid-19>, [dostęp: 16.01.2021].

Hobsbawm Eric, Wprowadzenie. Wynajdowanie tradycji, [w:] Tradycja wynaleziona, red. Eric Hobsbawm, Terence Ranger, tłum. Mieczysław Godyń, Filip Godyń, Wydawnictwo UJ, Kraków 2008.

Höhne Markus V., Das Paradox am Horn von Afrika. Ist die Sezessionistische Republik Somaliland ein Vorzeigeland?, "Neue Zürcher Zeitung" 2021, 18 maja, [online] <https://www.nzz.ch/international/somaliland-eine-sezessionistische-republik-alsvorzeigeland-id.1625161>, [dostęp: 18.05.2021].

Horst Cindy, Xawilaad. The importance of overseas connections in the livelihood of Somali refugees in the Dadaab refugee camps of Kenya, WPTC-02-14, University of Amsterdam, Amsterdam 2014.

Humanitarian Response Plan Somalia, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs, OCHA 2021, [online] <https://reliefweb.int/report/somalia/somalia-humanitarian-response-plan-2021-february-2021>, [dostęp: 18.03.2021].

Iazzolino Gianluca, Following mobile money in Somaliland, Rift Valley Institute Research Paper n. 4, Nairobi 2015.

Jost Patrick M., Sandhu Harjit S., The Hawala alternative remittance system and its role in money laundering, Financial Crimes Enforcement Network-INTERPOL/FOPAC, U.S. Department of the Treasury, [online] <https://www.treasury.gov/resource-center/terrorist-illicit-finance/Documents/FinCEN-Hawala-rpt.pdf>, [dostęp 08.02.2021].

Khat/Chat in Ethiopia. It's history, how to grow and legality, "allaboutETHIO" [online] <https://allaboutethio.com/khat-history-sale-use-effects.html>, [dostęp: 02.03.2021].

Kiley Sam, Funding al-Shabaab. How aid money ends up in terror group's hands, "CNN" 2018, 12 lutego, [online] <https://edition.cnn.com/2018/02/12/africa/somalia-alshabaab-foreign-aid-intl/index.html>, [dostęp: 17.02.2021].

Kirechu Peter, Dubai's vulnerability to illicit financial flows, [w:] Dubai's role in facilitating corruption and global illicit financial flows, red. Matthew T. Page, Jodi Vittori, Carnegie Endowment for International Peace, Washington 2020.

Klein Axel, Khat and the creation of tradition in the Somali diaspora, [w:] Drugs in society. European perspectives, red. Jane Fountain, Dirk J. Korf, CRC Press, London 2007, s. 51-62. <https://doi.org/10.4324/9781315382869-5>

Kluijver Robert, Somaliland suspends relations with the United Nations amidst rising tensions, "Democracy in Africa" 2020, 20 listopada, [online] <http://democracyinafrica.org/somaliland-suspends-relations-united-nations/>, [dostęp: 18.03.2021].

Koran, tłum. Józef Bielawski, PIW, Warszawa 1986.

Kościelniak Krzysztof, Tematyczna konkordancja do Koranu, Wydawnictwo UNUM, Kraków 2016.

Koshin Sahra Ahmed, Khat and COVID-19. Somalia's cross-border economy in the time of coronavirus, Rift Valley Institute Briefing Paper, 2020.

Kurkliński Lech, Kulturowo-religijny stosunek do bankowości a wielkie religie świata, "Annales. Etyka w życiu gospodarczym" 2015, t. 18, nr 3, s. 45-58.

Leszczyński Adam, Dziękujemy za palenie Dlaczego Afryka nie może sobie poradzić z przemocą, głodem, wyżykiem i AIDS, PAH, Warszawa 2012.

Lewis Ioan M., A pastoral democracy. A study of pastoralism and politics among the Northern Somali of the Horn of Africa, James Currey, London 1961.

Lewis Ioan M., Understanding Somalia and Somaliland. Culture, history, society, Hurst, London 2008.

Masny Marcin, Krytykacja i krytyka, "Dziennik Ubezpieczeniowy" 2010, 25 lutego, [online] https://dziennikubezpieczeniowy.pl/2010/02/25/Krytykacja_i_krytyka/artkul/49704, [dostęp: 13.01.2021].

Ministry of Pastoral Development & Environment (MoPD&E), Somaliland, Candlelight for Health, Education & Environment, Impact of charcoal production on environment and the socio economy of pastoral communities of Somaliland, Case study, Hargeisa 2004, [online] <https://www.slideshare.net/abdikarimOmar1/case-studycharcoal-production-in-somaliland1>, [dostęp: 21.03.2021].

Morawski Wojciech, Od Piotra Skargi do Andrzeja Kapostasa, "Mówią Wieki" 2013, nr 12, dodatek: "Historia bankowości na ziemiach polskich", s. 48-52.

Office of Foreign Assets Control, Somalia sanctions program, U.S. Department of the Treasury 2014, [online] <https://www.treasury.gov/resourcecenter/sanctions/Programs/pages/somalia.aspx> [dostęp: 14.01.2021].

Pelham Nicolas, Ideology and practice. The legal system in Gaza under Hamas, "Academia.edu" 2010, [online] https://www.academia.edu/2984906/Ideology_and_Practice_The_Legal_System_in_Gaza_under_Hamas, [dostęp: 27.02.2021].

Prunier Gérard, The country that does not exist. A history of Somaliland, Hurst, London 2021.

Qard Hassan (Benovelent Ioan), "Islamic Relief Worldwide", [online] <https://www.islamic-relief.org/category/strategic-business-units/islamic-social-finance-strategic-business-units/qard-hassan-benevolent-loan/>, [dostęp: 09.02.2021].

Ramli Razli, Khairi Saat Mohammad, Aminuddin Haryani, Islamic banking practices. From the practitioner's perspective, IBFIM, Kuala Lumpur 2014.

Ramocka Małgorzata, Zagadnienie lichwy w ujęciu wielkich religii monoteistycznych, "Annales. Etyka w życiu gospodarczym" 2008, t. 11, nr 1, s. 297-302.

Remittance transfers to Somalia, Rift Valley Institute Meeting Report, Nairobi Forum, 11 September 2013, [online] <https://riftvalley.net/publication/remittance-transfers-somalia>, [dostęp: 14.01.2021].

Sadowski Mirosław, Islam. Religia i prawo, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.

Sankowska Anna, Wpływ zaufania na zarządzanie przedsiębiorstwem. Perspektywa wewnątrzorganizacyjna, Difin, Warszawa 2011.

Sheikh Hassan, Healy Sally, Somalia's missing million. The Somali diaspora and its role in development, UNDP 2009.

Smith Edward A., Jr., Effect-based operations. Applying network-centric warfare in peace, crisis, and war, Office of the Assistant Secretary of Defence, Command and Control Research Program, Washington DC 2002.

<https://doi.org/10.21236/ADA457292>

Somalia sanctions regime, Australian Government, Department of Foreign Affairs and Trade, [online] <https://www.dfat.gov.au/international-relations/security/sanctions/sanctions-regimes/Pages/somalia-sanctions-regimes>, [dostęp: 08.02.2021].

Somalia's parliament approves 495,5 milion budget for 2020, "Garowe Online" 2019, 31 grudnia, [online] <https://www.garoweonline.com/en/news/somalia/somaliasparliament-approves-4595-million-budget-for-2020>, [dostęp: 09.02.2021].

Somaliland in figures, Edition 13, Data of 2015, Ministry of National Planning and Development, Department of Statistics, Hargeisa 2016, [online] https://slmof.org/wp-content/uploads/2019/03/Somaliland_in_Figures_2015.pdf, [dostęp: 15.04.2021].

Somaliland Republic lifts ban on khat import, "MENAFN" 2020, 16 maja, [online] <https://menafn.com/1100173901/Somaliland-Republic-Lifts-Ban-on-Khat-Import>, [dostęp: 14.01.2021].

Stremlau Nicole, Osman Ridwan, Courts, clans and companies. Mobile money and dispute resolution in Somaliland, "Stability: International Journal of Security & Development" 2015, vol. 4(1).

<https://doi.org/10.5334/sta.gh>

Strzemecka Karolina, Kontrakty jako element islamskiego systemu finansowego, "Kwartalnik Kolegium Ekonomiczno-Społecznego. Studia i Prace" 2011/2012, nr 4, s. 147-167.

Trojan Wojciech, Od Czeczenii do Somalilandu. Idea ochrony uchodźców w kontekście kultury organizacyjnej i prawnej urzędu Wysokiego Komisarza do spraw Uchodźców, Wydawnictwa UW, Warszawa 2018.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323536970>

Trojan Wojciech, Pomiędzy pokojową operacją hybrydową ONZ a adatem. Metody i dylematy utrzymania pokoju w Afryce na przykładzie Darfuru i Somalilandu, [w:] Bilad as-Sudan. Polityka i kultura, red. Waldemar Cisło, Jarosław Różański, Maciej Ząbek, Bernardinum, Pelplin 2016, s. 183-197.

Trojan Wojciech, Xeer - prawo zwyczajowe Somalijczyków jako narzędzie międzynarodowego reżimu uchodźczego, [w:] Antropologia polityczna w Afryce, red. Maciej Ząbek, Wydawnictwa UW, Warszawa 2019, s. 179-204.

<https://doi.org/10.31338/uw.9788323538936.pp.179-204>

UNHCR Somalia: Operational Update November 2020, "Relief Web" 2021, [online] <https://reliefweb.int/report/somalia/unhcr-somalia-operational-update-november-2020>, [dostęp 09.02.2021].

United Nations and Federal Government Somalia sign New Cooperation Framework, United Nations Somalia 2020, 15 października, [online] <https://somalia.un.org/en/95744-united-nations-and-federal-government-somalia-sign-new-cooperationframework>, [dostęp: 19.03.2021].

Xeerka Baananka Islaamiga ah Xeer Lr.-552012 (Ustawa o bankowości islamskiej z 19.08.2012), [online] <https://bankofsomaliland.net/wp-content/uploads/2020/04/Xeerka-Baananka-Islaamiga-ah-Xeer-Lr.-552012.pdf>, [dostęp: 08.02.2021].

Zoppi Marco, Somalia: federating citizens or clans? Dilemmas in the quest for stability, "Journal of Contemporary African Studies" 2018, vol. 36(1), s. 54-70.
<https://doi.org/10.1080/02589001.2017.1414940>

Piotr Cichocki: Etnofikcja radiowa jako metoda badań społecznych aspektów głosu w Malawi

Attali Jacques, Noise. The political economy of music, Minnesota University Press, Minneapolis 1985.

Boudreault-Fournier Alexandrine, Complicity through montage. A call for an intercultural approach to ethnographic filmmaking, "Ethnologies" 2010, vol. 31, no. 2, s. 169-188.
<https://doi.org/10.7202/039369ar>

Cichocki Piotr, Kaphukusi Martin, Tonga Boys, Other voices, other votes, Szara Reneta, Bustryk-Warszawa 2021 (kaseta audio).

Englund Harri, Human rights and African airwaves. Mediating equality on the Chichewa radio, Indiana University Press, Bloomington 2011.

Feld Steven, Acoustemology, [w:] Keywords in sound, red. David Novak, Matt Sakakeeny, Duke University Press, Durham-London 2015, s. 12-21.
<https://doi.org/10.2307/j.ctv11sn6t9.4>

Gilman Lisa, The dance of politics. Gender, performance, and democratization in Malawi, Temple University Press, Philadelphia 2009.

Gupta Akhil, Ferguson James, Beyond culture. Space, identity, and the politics of difference, "Cultural Anthropology" 1992, vol. 7, no. 1, s. 6-23.
<https://doi.org/10.1525/can.1992.7.1.02a00020>

Henley Paul, The adventure of the real. Jean Rouch and the craft of ethnographic cinema, University of Chicago Press, Chicago-London 2009.
<https://doi.org/10.7208/chicago/9780226327167.001.0001>

Kohn Eric, The ethnographic magician. Jean Rouch's African films, [w:] Eight films by Jean Rouch, Icarus Films, 2017.

Manda Albert, Manda Guta i in., New roads - libretto słuchowiska radiowego, "Glissando" 2021, nr 40, s. 118-123.

Manning Erin, Massumi Brian, Thought in the act. Passages in the ecology of experience, University of Minnesota Press, Minneapolis 2014.
<https://doi.org/10.5749/minnesota/9780816679669.001.0001>

Meintjes Luise, Sound of Africa! Making music Zulu in a South African studio, Duke University Press, Durham 2003.
<https://doi.org/10.1515/9780822384632>

Sikora Sławomir, Film i paradoksy wizualności. Praktykowanie antropologii, Wydawnictwo DiG, Warszawa 2012.

Sjöberg Johannes, Ethnofiction. Drama as a creative research practice in ethnographic film, "Journal of Media Practice" 2008, vol. 9, no. 3, s. 229-242.
https://doi.org/10.1386/jmpr.9.3.229_1

Turkle Sherry, The inner history of devices, MIT Press, Cambridge 2008.
<https://doi.org/10.7551/mitpress/7972.001.0001>

Olga Pawlik: Prawo, polityka i praktyka - podstawy legitymizacji (i delegitymizacji) medycyny "tradycyjnej" w Tanzanii

Amnesty International, Amnesty International Report 2015/16 - Tanzania, "Refworld" 2016, 24 lutego, [online] <https://www.refworld.org/docid/56d05b0d15.html>, [dostęp: 02.10.2021].

Amnesty International, Amnesty International Report 2016/17 - Tanzania, "Refworld" 2017, 22 lutego 2017, [online] <https://www.refworld.org/docid/58b033a813.html>, [dostęp: 02.10.2021].

Amnesty International, Amnesty International Report 2017/18 - Tanzania, "Refworld" 2018, 22 lutego, [online] <https://www.refworld.org/docid/5a9938514.html>, [dostęp: 02.10.2021].

Appiah-Kubi Kofi, Traditional African healing system versus Western medicine in Southern Ghana. An encounter, [w:] Religious plurality in Africa, red. Jacop K. Olupona, Sulayman S. Nyang, Mouton de Gruyter, Berlin-New York 1993.

Bauman Zygmunt, Ponowoczesność, czyli dekonstruowanie nieśmiertelności, tłum. Andrzej Szahaj, "Przegląd Filozoficzny - Nowa Seria" 1996, r. 5, nr 1, s. 17-32.

Buriani Magufuli. The Bulldozer who rattled Tanzania Africa, "KSN News" 2021, 18 marca, [online] <https://ksnmedia.com/buriani-magufuli-the-bulldozer-who-rattled-tanzania-africa/>, [dostęp: 01.10.2021].

Eisenstadt Shmuel, Multiple modernities, Transaction Publishers, New Brunswick 2002.

Giddens Anthony, Nowoczesność i tożsamość, tłum. Alina Szulżycka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2010.

Goody Jack, Mit, rytuał i oralność, tłum. Olga Kaczmarek, Wydawnictwa UW, Warszawa 2012.
<https://doi.org/10.31338/uw.9788323521938>

John Magufuli - Tanzania's Bulldozer president in profile, "BBC" 2019, 30 października, [online] <https://www.bbc.com/news/world-africa-34670983>, [dostęp: 01.10.2021].

Nach Tod von COVID-Leugner Magufuli: Tansanias neue Präsidentin will Corona-Taskforce einsetzen, "RT DE" 2021, 7 kwietnia, [online] <https://de.rt.com/afrika/115510-nach-tod-von-covid-leugner-magufuli/>, [dostęp: 01.10.2021].

NTV Kenya, Full speech. President Mugufuli's death announcement by VP Samia Suluhu Hassan, [video], "YouTube" 2021, 17 marca, [online] <https://www.youtube.com/watch?v=PMV4GiybKY4>, [dostęp: 01.10.2021].

Paget Dan, 2 years on: Tanzania's Magufuli isn't a bulldozer. He's a magician, "African Arguments" 2017, 6 listopada, [online] <https://africanarguments.org/2017/11/2-yearson-tanzanias-magufuli-isnt-a-bulldozer-hes-a-magician/>, [dostęp: 01.10.2021].

Prezydent Tanzanii zmarł na COVID-19. Był koronasceptykiem, "TVP Info" 2021, 17 marca, [online] <https://www.tvp.info/52835337/tanzania-nie-zyje-prezydentjohn-magufuli-zmarl-na-koronawirus>, [dostęp: 01.10.2021].

Sztompka Piotr, Socjologia. Analiza społeczeństwa, Wydawnictwo Znak, Kraków 2012.

Tanzanian President John Magufuli dies at 61, "Al Jazeera" 2021, 17 marca, [online] <https://www.aljazeera.com/news/2021/3/17/tanzanian-president-john-magufuli-is-dead-vp>, [dostęp: 01.10.2021].

The traditional and alternative medicines act, Act No. 23 of 2002, "Laws of Tanzania", Blackhall Publishing 2004, [online] <https://www.tanzanialaws.com/index.php/principal-legislation/traditional-and-alternative-medicines-act>, [dostęp: 01.10.2021].

Wittrock Björn, Early modernities. Varieties and transitions, "Daedalus" 1998, vol. 127, no. 3, s. 19-40.
<https://doi.org/10.4324/9781351307567-2>

Agata Kuza: Między nowoczesnością, tradycją i zrównoważonym rozwojem - budowanie tożsamości turystycznej Iringi i regionu

Bourdieu Pierre, Wacquant Loïc J.D., Zaproszenie do socjologii refleksyjnej, tłum. Anna Sawisz, Oficyna Naukowa, Warszawa 2001.

Economic Impact Reports, World Travel and Tourism Council, [online] <https://wtcc.org/Research/Economic-Impact>, [dostęp: 02.02.2021].

MacCannell Dean, Empty meeting grounds. The tourist papers, Routledge, London-New York 1992.

MacCannell Dean, Turysta. Nowa teoria klasy próżniaczej, tłum. Ewa Klekot, Anna Wieczorkiewicz, Muza, Warszawa 2002.

Mathews Gordon, Supermarket kultury. Kultura globalna a tożsamość jednostki, tłum. Ewa Klekot, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 2005.

Nunez Theron, Tourism, tradition, and acculturation. Weekendismo in a Mexican village, "Ethnology" 1963, vol. 2, no. 3, s. 347-352.
<https://doi.org/10.2307/3772866>

Southern Highlands plan own Karibu Kusini tourism, travel fair, "Tanzania Cultural Tourism Programme" 2020, [online] <https://www.tanzaniaculturaltourism.com/blog/view/southern-highlands-plan-own-karibu-kusini-tourism-travel-fair>, [dostęp: 02.02.2021].

Tanzania to diversify tourism offerings and address growth challenges, "Oxford Business Group", [online] <https://oxfordbusinessgroup.com/overview/achieving-potential-taking-steps-diversify-offerings-and-address-remaining-challenges-growth>, [dostęp: 02.02.2021]

Tanzania Tourist Arrivals Increase by 12.9% in 2016 to Reach 1,28 M, "Tanzania Invest" 2017, 26 maja, [online] <http://www.tanzaniainvest.com/tourism/tourist-arrivalsreach-2016>, [dostęp: 02.02.2021].

Tegegn Melakou, The impact of dominant environmental policies on indigenous peoples in Africa, [w:] Indigenous people in Africa. Contestations, empowerment and group rights, red. Ridwan Laher, Korir Sing'Oei, Africa Institute of South Africa, Pretoria 2014, s. 45-63.
<https://doi.org/10.2307/j.ctvh8r1v2.10>

The 2017 international visitors' exit survey report, National Bureau of Statistics, Bank of Tanzania 2018, [online] https://www.nbs.go.tz/nbs/takwimu/trade/International_Visitors_Exit_Survey_2017.pdf, [dostęp: 02.02.2021].

United Republic of Tanzania, UN Data, United Nations Statistics Division, [online] <https://data.un.org/en/iso/tz.html>, [dostęp: 02.02.2021].

Urry John, Spojrzenie turysty, tłum. Alina Szulżycka, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2007.

Maciej Ząbek: Khat. Lubrykant społeczny Somalilandu

Anderson David, Carrier Neil, 'Flowers of Paradise' or 'Polluting the Nation'? Contested narratives of khat consumption, [w:] Consuming cultures, global perspectives. Historical Trajectories, Transnational Exchanges, Berg, Oxford-New York, 2006.

Baack L.J., A naturalist of the Northern Enlightenment. Peter Forsskål after 250 years, "Archives of Natural History" 2013, vol. 40, s. 1-19.
<https://doi.org/10.3366/anh.2013.0132>

Beckerleg Susan, Khat. Use, users and unresolved issues-special edition introduction, "Substance Use and Misuse" 2008, vol. 42, s. 749-760.
<https://doi.org/10.1080/10826080701739057>

Beke Charles, On the countries south of Abyssinia, "Journal of the Royal Geographical Society" 1843, vol. 13, s. 259-269.
<https://doi.org/10.2307/1798143>

Blount J., Sort of legal. Sort of not. Somali wonderdrug. Makes you hot, "Saturday Night" March 1996, [online] <http://connection.ebscohost.com/c/articles/9603115808/>, [dostęp: 13.07.2020].

Bowden Mark, Black hawk down. A story of modern war, Atlantic Monthly Press, New York 1999.

Brooke Clarke, Khat (*Catha edulis*): its production and trade in the Middle East, "Geographical Journal" 1960, vol. 126, s. 52-59.

<https://doi.org/10.2307/1790429>

Burton Richard F., First footsteps in East Africa, or, an exploration of Harar, t. 2, Prager, New York 1966 [wyd. oryg. 1856].

Cabdi S.I., The Impact of the war on the family, [w:] Rebuilding Somaliland. Issues and possibilities, red. Matt Bryden, The Red Sea Press, Lawrenceville-Asmara 2005, s. 269-325.

Carapico Sheila, Tutwiler Richard, Yemeni agriculture and economic change. Case studies of two highland regions, American Institute for Yemeni Studies, San'a 1981.

Carrier Neil, A strange drug in a strange land, [w:] Traveling cultures and plants. The ethnology and ethnopharmacy of human migrations, red. Andrea Pieroni, Ina Vandebroek, Berghahn Books, New York-Oxford 2007.

Crenshaw M. Justin, Burke Tod, Khat. A potential concern for law enforcement, "FBI Law Enforcement Bulletin" 2004, vol. 73, no. 8, s. 10-13.

El-Guindy M.K., Effects of *Catha edulis* (khat) chewing on the human body, "Journal of the Egyptian Medical Association" 1971, vol. 54, s. 230-234.

Forsskål Peter, Flora Aegyptiaco-Arabica, sive descriptiones plantarumquas per Aegyptum Inferiorem et Arabiam felicem detexit, Ex Officina Mölleri, Kopenhaga 1775.

<https://doi.org/10.5962/bhl.title.6625>

Friis Ib, Forests and forest trees of northeast tropical Africa. Their natural habitats and distribution patterns in Ethiopia, Djibouti and Somalia, Royal Botanic Gardens, Kew 1992.

Gebissa Ezekiel, Khat: Is it more like coffee or cocaine? Criminalizing a commodity, targeting a community, "Sociology Mind" 2012, vol. 2, no. 2, s. 204-212.

<https://doi.org/10.4236/sm.2012.22027>

Gebissa Ezekiel, Khat in the Horn of Africa. Historical perspectives and current trends, "Journal of Ethnopharmacology" 2010, vol. 132, s. 607-614.

<https://doi.org/10.1016/j.jep.2010.01.063>

Gebissa Ezekiel, Leaf of Allah. Khat and agricultural transformation in Harerge, Ethiopia, 1875-1991, James Currey, Oxford 2004.

Gesheker Charles L., Anti-colonialism and class formation. The Eastern Horn of Africa before 1950, "International Journal of African Historical Studies" 1985, vol. 18, s. 1-32.

<https://doi.org/10.2307/217972>

Getahun Amare, Krikorian A.D., Chat. Coffee's rival from Harar, Ethiopia. I. Botany, cultivation and use, "Economic Botany" 1973, vol. 27, s. 353-377.

<https://doi.org/10.1007/BF02860690>

Greenway P.J., Khat, "The East African Agricultural Journal" 1947, vol. 13, s. 98-102.
<https://doi.org/10.1080/03670074.1947.11664588>

Hansen Peter, The ambiguity of khat in Somaliland, "Journal of Ethnopharmacology" 2010, vol. 132, s. 590-599.
<https://doi.org/10.1016/j.jep.2010.02.028>

Hart J., Khat happens, "City Pages" 1997, 18 czerwca, [online] <http://www.citypages.com/1997-06-18/news/khat-happens/>, [dostęp: 13.07.2020].

Harris William Cornwallis, The Highlands of Aethiopia, vol. 3, Longman, Brown, Green, and Longmans, London 1844.

Helmer John, Drugs and minority oppression, Seabury Press, New York 1975.

Herbelot de Molainville Barthélémy D., Bibliothèque orientale, ou dictionnaire universel contenant généralement tout ce qui regarde la connaissance des peuples de l'Orient, Paris 1697.

Kalix Peter, Khat. Scientific knowledge and policy issues, "British Journal of Addiction" 1987, vol. 82, s. 47-53.
<https://doi.org/10.1111/j.1360-0443.1987.tb01436.x>

Kennedy John, The flower of paradise. Institutionalised use of the drug khat in North Yemen, Springer, Dordrecht 1987.

Kennedy John, Teague James, Fairbanks Lynn, Qat use in North Yemen and the problem of addiction. A study in medical anthropology, "Culture, Medicine and Psychiatry" 1980, vol. 4(4), s. 311-344.
<https://doi.org/10.1007/BF00051810>

Krikorian A.D., Kat and its use. An historical perspective, "Journal of Ethnopharmacology" 1984, vol. 12, s. 115-178.
[https://doi.org/10.1016/0378-8741\(84\)90047-3](https://doi.org/10.1016/0378-8741(84)90047-3)

Lancaster John, Chewing the khat. A lumpy dud, "Washington Post" 1997, 12 maja, s. B01.

Manghi Rita A., Broers Barbara, Khan Riaz, Benguettat Djamel, Khazaal Yasser, Zullino Daniele F., Khat use. Lifestyle or addiction? "Journal of Psychoactive Drugs" 2009, vol. 41, s. 1-10.
<https://doi.org/10.1080/02791072.2009.10400669>

McGonigle Ian V., Khat. Chewing on a bitter controversy, "Anthropology Today" 2013, vol. 29, issue 4, s. 4-7.
<https://doi.org/10.1111/1467-8322.12042>

McKee C.M., Medical and social aspects of qat in Yemen: a review, "Journal of the Royal Society of Medicine" 1987, vol. 80, s. 762-765.
<https://doi.org/10.1177/014107688708001213>

Moktar Mohammed, Notes sur le pays de Harrer, "Bulletin de la Société Khédiviale de Géographie" 1876, vol. 1, s. 369-372.

Musto David F., The American disease. Origins of narcotic control, Oxford University Press, New York 1999, s. 294-295.

Odenwald Michael, Chronic khat use and psychotic disorders. A review of the literature and future prospects, "Sucht" 2007, vol. 53, s. 9-22.
<https://doi.org/10.1024/2007.01.03>

Pankhurst Richard, The Ethiopian borderlands. Essays in regional history from ancient times to the end of the 18th century, The Red Sea Press, Lawrenceville 1997.

Rudgley Richard, The alchemy of culture. Intoxicants in society, British Museum Press, London 1994.

Schopen Armon, Khat history in Yemen Arab Republic. Khat in Yemeni life, Sana'a, 1981, s. 43-44.

Stevenson Mark, Fitzgerald John, Banwell Cathy, Chewing as a social act. Cultural displacement and khat consumption in the East African communities of Melbourne, "Drug and Alcohol Review" 1996, vol. 15, s. 73-82.
<https://doi.org/10.1080/09595239600185691>

Varisco Daniel M., On the meaning of chewing. The significance of qat (*Catha edulis*) in the Yemen Arab Republic, "International Journal of Middle East Studies" 1986, vol. 18(1), s. 1-13.
<https://doi.org/10.1017/S002074380003018X>

Weir Shelagh, Qat in Yemen. Consumption and social change, British Museum Press, London 1985.

Zaghloul Ayman, Abdalla Amal, El Gammal Hossam, Moselhy Hamdy, Las consecuencias del consumo del Khat. Una revisión de la literatura, "The European Journal of Psychiatry" 2003, vol. 17(2), s. 78-87.
<https://doi.org/10.4321/S1579-699X2003000200002>

Ząbek Maciej, The cultural changes and the phenomenon of *Catha edulis* in Yemen, [w:] Transforming rural sector to the requirements of market economy. Microstudies in Ukraine, Turkey, Sudan and Yemen, red. Janusz Gudowski, Dialog, Warszawa 2002.